Dosarul nr. 21r-1592/23 Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
1-22151085-02-21r-14062023 Judecător: Ciobanu Sergiu

D E C I Z I E
(dispozitiv)

03 iulie 2023 mun. Chişinău

Colegiul penal al Curţii de Apel Chișinău, în componenţă:
Președintele ședinței de judecată, judecător Spoială Alexandru
Judecătorii Gîrbu Silvia şi Băbălău Denis
cu participarea:
Avocatului condamnatului Odobescu Stela
Condamnatului (prin teleconferință) Sîrbu *****

a judecat în şedinţa de judecată publică, prin intermediul teleconferinței, în ordine de recurs, recursul Penitenciarului nr. 4 - Cricova, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr.21ji-3429/2022 din 26 mai 2023, privind plângerea condamnatului Sîrbu ***** împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

În conformitate cu prevederile art. art. 448, 449 alin. (1) pct. 2) lit. b) Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău,-

D E C I D E:

Se admite recursul Penitenciarului nr. 4 - Cricova, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr.21ji-3429/2022 din 26 mai 2023, privind plângerea condamnatului Sîrbu ***** împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, casează parțial această încheiere în partea deducerii pedepsei condamnatului Sîrbu ***** pentru perioada de timp aflat în calitate de prevenit în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău.

Se aplică în privința lui Sîrbu ***** *****, a.n. ***** prevederile art. 473^4 alin. (6) Codul de procedură penală, cu reducerea pedepsei cu 35 (treizeci și cinci) zile, pentru perioada de 35 (treizeci și cinci) zile în care s-a deținut în calitate de prevenit în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău.

În total pedeapsa închisorii stabilită condamnatului Sîrbu ***** *****, a.n. *****, prin sentința Judecătoriei Strășeni (sediul Central) din 05.07.2022, se reduce cu 43 (patruzeci și trei) zile.

În rest se menține încheierea fără modificări.

Decizia dată este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: Spoială Alexandru

Judecător Gîrbu Silvia

Judecător Băbălău Denis

Dosarul nr. 21r-1592/23 Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)

1-22151085-02-21r-14062023 Judecător: Ciobanu Sergiu

D E C I Z I E

03 iulie 2023 mun. Chişinău

Colegiul penal al Curţii de Apel Chișinău, în componenţă:

Președintele ședinței de judecată, judecător Spoială Alexandru

Judecătorii Gîrbu Silvia şi Băbălău Denis

cu participarea:

Avocatului condamnatului Odobescu Stela

Condamnatului (prin teleconferință) Sîrbu *****

a judecat în şedinţa de judecată publică, prin intermediul teleconferinței, în ordine de recurs, recursul Penitenciarului nr. 4 – Cricova, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr.21ji-3429/2022 din 26 mai 2023, privind plângerea condamnatului Sîrbu ***** împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

Termenul de examinare a cauzei:
Prima instanță: 17.10.2022 – 26.05.2023;
Instanța de recurs: 14.06.2023 – 03.07.2023;
Procedura de citare a fost legal executată.

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar şi a argumentelor prezentate în

ședința de judecată, Colegiul penal

C O N S T A T Ă:

1. La data de 10 octombrie 2022, condamnatul Sîrbu ***** ***** a depus o plângere împotriva administrației care pune în executare pedeapsa închisorii, solicitându-se constatarea încălcării rigorilor art. 3 CEDO, pentru detenția în condiții inumane și degradante în Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău și Penitenciarul nr. 4 Cricova, și reducerea din termenul de pedeapsă în conformitate cu prevederile art. 385 alin. (5) Codul de procedură penală, precum și art. 473^4 alin. (4) Codul de procedură penală.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr.21ji-3429/2022 din 26 mai 2023 s-a admis parțial plângerea condamnatului Sîrbu ***** *****, împotriva administrației instituției penitenciare care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate, cu privire la constatarea deținerii în condiții de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului Sîrbu ***** *****, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. S-a constatat deținerea lui Sîrbu ***** ***** a.n. ***** - în Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău, în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO. S-a redus lui Sîrbu ***** ***** a.n. *****, pentru detenție în Penitenciarul nr. 13, Chișinău, în condiții precare calculate în calitate de prevenit cumulativ cu durata de 35 zile deținut și anume cu 70 zile, și în calitate de condamnat pentru perioada de 44 zile și anume cu 8 zile, iar în total cu 78 zile. În total pedeapsa închisorii stabilită condamnatului Sîrbu ***** ***** a.n. *****, prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 05.07.2022, s-a redus cu 78 de zile. În privința perioadei rămase de 4 zile rămasă, din perioada de 44 zile, calculate în condițiile art. 473^4 alin. (5) Codul de procedură penală, s-a acordat în calitate de despăgubire condamnatului Sîrbu ***** ***** a.n. *****, suma de bani în mărime de 4 unități convenționale echivalentul a 200 (două sute) lei, și anume a câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM. Încheierea instanței judecătorești privind încasarea mijloacelor bănești se va executa în condițiile Codului de Executare al RM. S-a respins ca fiind neîntemeiată plângerea condamnatului Sîrbu ***** *****, privind constatarea detenției în condiții inumane și degradante de detenție în Penitenciarul nr. 4 – Cricova.

3. Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, Penitenciarul nr. 4 – Cricova a înaintat cerere de recurs, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea integrală încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 26 mai 2023, emisă la plângerea condamnatului Sîrbu ***** și pronunțarea unei noi hotărâri prin care plângerea condamnatului Sîrbu *****, să fie respinsă ca fiind neîntemeiată

4. În motivarea cererii de recurs se invocă, că instanța a aplicat eronat această formulă de calcul, prin interpretarea greșită a prevederilor art. 385 alin. (5) Codul de procedură penală, care prevede că, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului

și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței CEDO, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

5. Astfel, indică, că din prevederile legale citate, rezultă că în loc de o zi de arest se vor considera executate 2 zile de închisoare, dar nu cum a procedat instanța, calculând ca executate lui Sîrbu ***** 3 zile de închisoare în schimbul unei zile de arest.

6. Accentuează că, termenul de arest preventiv deja a fost inclus în termenul de executare a pedepsei, prin urmare, instanța nu este în drept să tripleze termenul ce urmează a fi considerat drept executat. Aplicarea unei astfel de formule de calcul contravine vădit voinței legiuitorului, prin faptul că subminează drastic instituția răspunderii penale și afectează principiul individualizării pedepsei penale.

7. Astfel, urmează de menționat că scopul pedepsei penale, pe lângă efectul punitiv mai comportă un efect educativ, de corecție și resocializare a făptuitorului, or, prin intermediul mecanismului dat se creează dubii justificate cu privire la atingerea acestui scop, mai cu seamă datorită termenelor exorbitante care se reduc pentru detenția în condiții precare în calitate de prevenit.

8. Conform art.471 alin. (3) Codul de procedură penală, *la soluționarea chestiunilor prevăzute în art.469 alin.1) pct.2) participarea condamnatului în ședința de judecată este obligatorie, cu excepția cazurilor în care acesta, fiind legal citat, nu s-a prezentat în instanță. Condamnatul prezent la ședință are dreptul să ia cunoștință de materialele prezentate instanței, să participe la examinarea lor, să înainteze cereri, inclusiv de recuzare, să dea explicații, să prezinte probe*.

9. Potrivit art.471 alin.($3^{1)}$ Codul de procedură penală, *este prevăzută posibilitatea soluționării chestiunilor prevăzute la art. 469 prin intermediul teleconferinței.*

10. În ședința instanței de recurs, *avocatul Odobescu Stela, în interesele condamnatului Sîrbu *****, cât și ultimul (prin teleconferință)* au solicitat respingerea recursului declarat din motivele de fapt și de drept invocate. *Reprezentantul Penitenciarului nr. 4 – Cricova*, fiind citat legal nu s-a prezentat, și astfel, Colegiul penal audiind poziția participanților la proces a dispus examinarea recursului în lipsa acestuia.

11. *Audiind participanții la proces, examinând materialele cauzei penale, Colegiul penal conchide că, recursul declarat este fondat şi pasibil de a fi admis, iar încheierea sus-indicată este pasibilă de a fi casată parțial, cu emiterea unei noi hotărâri, din următoarele considerente.*

12. Conform art. 437 alin.(1), pct. 4) Codul de procedură penală, *pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.*

13. Potrivit art. 448 alin.(1) Codul de procedură penală, *judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs*.

14. În conformitate art.449 Codul de procedură penală, *judecând recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat; recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil;* ***admite recursul, casând hotărârea****, parţial sau* ***integral, şi ia una din***

următoarele soluţii: *dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod,* ***rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri****, dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător*.

15. Conform art.469 Codul de procedură penală, *la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, şi anume: 1) liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal); 2) înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă (art.92 din Codul penal); 3) liberarea de la executarea pedepsei penale a persoanelor grav bolnave (art.95 din Codul penal); 4) amînarea executării pedepsei pentru femeile gravide şi persoanele care au copii în vîrstă de pînă la 8 ani (art.96 din Codul penal), anularea amînării executării pedepsei de către acestea, liberarea lor de pedeapsă, înlocuirea pedepsei sau trimiterea pentru executare a pedepsei neexecutate; 5) reabilitarea judecătorească (art.112 din Codul penal); 6) schimbarea categoriei penitenciarului (art.72 din Codul penal); 7) înlocuirea amenzii cu muncă neremunerată în folosul comunităţii sau închisoare (art.64 din Codul penal); 8) înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunităţii cu închisoare (art.67 din Codul penal); 9) anularea condamnării cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei sau, după caz, a liberării condiţionate de pedeapsă înainte de termen, cu trimiterea condamnatei pentru executarea pedepsei neexecutate (art.90 şi 91 din Codul penal); 10) căutarea persoanelor condamnate care se ascund de organele care pun în executare pedeapsa; 11) executarea sentinţei în cazul existenţei altor hotărîri neexecutate, dacă aceasta nu a fost soluţionată la adoptarea ultimei hotărîri; 12) computarea arestării preventive sau a arestării la domiciliu, dacă aceasta nu a fost soluţionată la adoptarea hotărîrii de condamnare; 13) prelungirea, schimbarea sau încetarea aplicării măsurii de constrîngere cu caracter medical alienaţilor (art.101 din Codul penal); 13[1]) internarea forţată într-o instituţie ftiziopneumologică (art.961 din Codul penal); 14) liberarea de pedeapsă sau uşurarea pedepsei în temeiul adoptării unei legi care are efect retroactiv ori ameliorarea, în alt mod, a situaţiei (art.10 şi 10[1] din Codul penal), precum şi excluderii din hotărîrea de condamnare a unor capete de acuzare dacă persoana condamnată a fost extrădată; 15) liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 din Codul de executare); 16) liberarea de executare a pedepsei în legătură cu expirarea termenelor de prescripţie ale executării sentinţei de condamnare (art.97 din Codul penal); 17) explicarea suspiciunilor sau neclarităţilor care apar la punerea în executare a pedepselor;* ***17[1]) constatarea condiţiilor de detenţie a condamnaţilor;*** *18) alte chestiuni prevăzute de lege care apar în procesul executării pedepselor de către condamnaţi.*

16. Reieșind din materialele dosarului în coraport cu raportul instituției penitenciare nr. 2/1521 din 04.04.2023, Colegiul penal constată că, sentința Judecătoriei Strășeni (sediul Central) din 05.07.2022, Sîrbu ***** ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) Codul penal, și condamnat la o

pedeapsă în formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

17. Colegiul penal reține că, condamnatul Sîrbu ***** în plângerea sa a solicitat constatarea condițiilor de detenție precare din Penitenciarul nr. 13 – Chișinău și în Penitenciarul nr. 4 – Cricova și astfel, reieșind din Raportul prezentat de reprezentantul instituției penitenciare și din materialele cauzei, Sîrbu ***** a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău în perioada: în perioadele 01.06.2022 – 10.06.2022, în celula nr. 30 cu o suprafață totală de 7,20 m^2; 10.06.2022 – 04.07.2022, în celula nr. 158, care avea o suprafață totală de 21,42 m^2 ; 04.07.2022 – 18.08.2022, în celula nr. S15, cu o suprafață totală de 30,14 m^2, iar în Penitenciarul nr. 4 – Cricova din data de 18.08.2022 până în prezent. Totodată, se indică că, începutul termenului pedepsei fiind data de 29.05.2022, sfârșitul preconizat al termenului pedepsei fiind data de 28.05.2026.

18. Din conținutul raportului instituției penitenciare mai rezultă că, referitor la condiţiile de detenţie din Penitenciarul nr.13 – Chișinău, se indică că, condiţiile de detenţie pentru deţinutul Sîrbu *****, au corespuns minimului necesar conform condiţiilor izolatorului de urmărire penală. Celulele corespund condiţiilor de detenţie şi sunt amenajate conform prevederilor anexei nr. 22, 23 a Statutului executării pedepsei de către condamnaţi ce prevede lista obiectelor cu inventar din dotarea celulelor din blocul de regim. In acelaşi context potrivit prevederilor pct. 466 a aceluiaşi act normativ, pe perioada toamnă iarnă temperatura aerului în spaţiile de locuit nu este mai mică de 18° C. Iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor cât şi artificial prin intermediul instalaţiilor electrice dotate cu becuri puterea căruia e de 100 W, celulele sunt amenajate cu prize. Aerisirea prin celule este asigurată prin intermediul geamurilor din celule şi ferestre de aerisire amplasate mai sus de uşa intrării în celulă. Celulele sunt asigurate cu closete care este despărţit de restul celulei printr-un perete. Totuşi deţinutul este obligat să respecte regulile sanitaro-igienice şi de igienă personală, să aibă un exterior îngrijit şi să păstreze îmbrăcămintea şi lenjeria de pat eliberată de administraţia penitenciarului, să menţină permanent curăţenia în încăperile de detenţie, în celule, după deşteptare să-şi aranjeze paturile conform modelului stabilit şi să facă pe rând curăţenie în celulă. Referitor la starea sanitaro - igienice, este de remarcat şi faptul că anual este încheiat contract de prestare a serviciilor de deratizare şi dezinsectizare, cu agenţii economici de profil, care prestează serviciile respective periodic şi la necesitate. Adăugător, informează că deţinuţii sunt asiguraţi cu minimul necesar pentru trai (lenjerie de pat, obiecte de primă necesitate igienică conform necesităţilor), sunt asiguraţi cu hrană caldă de trei ori pe zi, conform graficului prestabilit, gratuit, din contul mijloacelor bugetului de stat, cu respectarea normelor stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 609 din 29.05.2006, în conformitatea cu Ordinul MJ RM nr. 512 din 26.12.2007 cu privire la aprobarea regulamentului privind organizarea alimentaţiei deţinuţilor din penitenciar şi Ordinului MJ RM nr. 100 din 07.03.2007, cu privire la aprobarea normelor de alimentare a deţinuţilor pentru cazurile excepţionale când aprovizionarea deţinuţilor cu hrană caldă nu este posibilă şi a normelor de substituire a unor produse alimentare prin altele. Totodată, Hotărârea Guvernului nr. 1462 din 30.12.2016, cu privire la „aprobarea

Concepţiei Reformării sistemului penitenciar şi Planului de măsuri pe anii 2016-2020", stipulează că activitatea organelor sistemului penitenciar constă în implementarea unui ansamblu de măsuri social-politice, economice şi ideologice de influenţă a condamnaţilor şi persoanelor arestate preventiv, precum construcţia şi reamenajarea încăperilor actuale în celule conform legislaţiei în vigoare, ce urmează a fi realizate în perioada 2016-2020. Referitor la petiţiile adresate conducerii Penitenciarului nr. 13 – Chişinău, menţionează că deţinutul nu a adresat careva petiţii referitor la condiţiile de detenţie. Este de menţionat faptul că în conformitate cu Ordinul MJ nr.478 din 15.12.2006, pct.3 „Regulamentul cu privire la modul de asigurare a asistenţei medicale persoanelor deţinute în penitenciar", deţinuţii zilnic sunt verificaţi de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este nevoie sau la cerere, în această ordine de idei se conclude faptul că deţinutul Sîrbu ***** nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei.

19. Subsecvent, cu privire la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 4 – Cricova se menționează că, condamnatul a fost repartizat în sectorul nr. 8, secția nr. 11. Secția respectivă înregistrează o suprafață de aproximativ 25 m^2, unde se dețin 6 persoane condamnate. La sosirea în sector, a fost asigurat cu loc de dormit și obiecte de primă necesitate. Încăperea este iluminată natural prin 3 geamuri cu dimensiunile 150 cm x 100 cm, cu vedere în zona locativă, de asemenea este iluminată și artificial. La sosirea în penitenciar, condamnatul a fost informat despre activitățile educative, la care poate să participe, disciplinele care se predau în Școala de Meserii nr.3, care activează în penitenciar și programul de lucru a bibliotecii. De asemenea i s-a propus să se angajeze la muncă remunerată în zona de producere, unde activează mai mulți agenți economici. Pe perioada detenției, condamnatul Sîrbu *****, a avut acces liber la apă potabilă și la blocul sanitar, cantina penitenciarului unde se pregătește hrană caldă de 3 ori pe zi. În zilele de joi. vineri și sâmbătă funcționează baia penitenciarului, la care au acces toți condamnații, conform graficului. Fiind în regimul comun de detenție, condamnatul are dreptul de a se deplasa liber pe teritoriul penitenciarului, conform programului zilei. În penitenciar sunt amenajate 2 stadioane pentru minifotbal, sală dotată cu masă de tenis, 2 săli de forță și biserică, unde a avut acces fără restricții, pe perioada detenției, de la deșteptare până la stingere. Cu privire la organizarea alimentării deținuților, se invocă, că condamnații care își ispășesc pedeapsa în Penitenciarul nr.4 – Cricova, conform Ordinului Ministerului Justiției nr. 512 din 26.12.2007 sunt asigurați cu hrană caldă de 3 ori pe zi. Produsele alimentare și legumele sunt primite și depozitate centralizat de la depozitul central al Administrației Naționale a Penitenciarelor și de la agenții economici, în baza contractelor achizițiilor publice. Pe parcursul anilor a fost primită rație alimentară pentru îmbunătățirea alimentării condamnaților după cum urmează: carne de găină, pește congelat, ouă, lapte brânză, unt, margarină și grăsimi animaliere. Blocul alimentar este format din încăpere pentru prepararea hranei; încăpere pentru primirea hranei; încăpere pentru spălarea și dezinfectarea veselei; sală pentru primirea hranei. Cantina a fost reparată capital și dotată cu utilaj nou, la moment nu este necesar de efectuat careva lucrări de reparație. Referitor la respectarea igienei personale se indică, că conform

Hotărârii de Guvern nr. 609 din 25.06.2006 condamnații lunar primesc obiecte de toaletă și menaj, sunt asigurați cu accesorii de pat după necesitate în baza rapoartelor depuse de către Secția reintegrare socială. Totodată se remarcă, că în penitenciar funcționează o baie comună cu cabine de duș, asigurată cu apă caldă, astfel condamnații au acces la baie cel puțin o dată pe săptămână. De asemenea pe teritoriul penitenciarului activează o spălătorie de haine, care este înzestrată cu mașini de spălat automate. Totodată, ceea ce ține de asigurarea condamnaților cu echipament și inventar, se menționează că, pe parcursul anilor 2018-2019 la necesitate condamnaților au fost eliberate paturi cu două nivele - 106 bucăți, paturi cu un nivel - 30 bucăți, tumbe – 100 bucăți, saltele - 155 bucăți, plapume - 46 bucăți, cearșafuri - 24 bucăți, perne - 24 bucăți. În acest context Secția logistică și administrare asigură cu toate cele necesare, conform solicitărilor parvenite. La compartimentul construcții curente și evaluarea stării construcțiilor existente, se relatează că, la necesitate se eliberează materiale de construcție pentru reparații capitale și curente pentru încăperile de trai ale condamnaților, precum și în sectoarele acestora. S-a efectuat reparația capitală a holului și încăperilor camerei de întrevedere de lungă durată. Permanent se spală și se dezinfectează rezervoarele de apă de la stația de pompare a penitenciarului. Au fost schimbate geamurile din termopan la blocurile 7 și 8, etajul 3. Permanent conform graficului în penitenciar se efectuează dezinsecția și deratizarea încăperilor. Luând în considerație cele expuse mai sus conducerea instituției în comun acord cu serviciile abilitate mențin în permanență condițiile de trai ale condamnaților din penitenciare conform standardelor minime de întreținere. Cu referire la temperaturile din celule, precizează că, pe perioada toamnă-iarnă, în încăperile de detenție a penitenciarului se menține o temperatură nu mai mică de 20°C conform standardelor naționale prevăzute de Statutul executării pedepsei de către condamnați, acest lucru fiind posibil datorită bunei funcționări a cazangeriilor. Anual către Administrația Națională a Penitenciarelor sunt încheiate contracte de achiziționare a cărbunelui și lemnelor pentru foc. Cu referire la starea sanitaro-igienică din penitenciar, menționează faptul că, anual de către administrația penitenciarului, sunt încheiate contracte de prestare a serviciilor de deratizare și dezinsectizare, cu agenții economici de profil, care prestează serviciile respective. Secția medicală reprezintă o unitate structurală independentă în cadrul Penitenciarului nr.4 – Cricova al Administrației Naționale a Penitenciarelor al Ministerului Justiției, care se subordonează nemijlocit Directorului Penitenciarului. Secția medicală se află în blocul administrativ al Penitenciarului, la etajul trei. Se alimentează cu apă de la apeductul departamental, sondele arteziene nr.2155 și nr. 4. apă cu scopuri potabile și menajerie. Căldura este asigurată cu cazangerie, încălzire autonomă pe carburanți solizi, dispunem de autorizație. Structura organizatorică și statele de personal ale secției se coordonează și se aprobă de Administrației Naționale a Penitenciarelor a Ministerului Justiției. Secția își desfășoară activitatea sa cu respectarea principiilor confidențialității, accesibilității, disponibilității, acceptabilității și calității serviciilor medicale acordate persoanelor private de libertate. Secția medicală activează în colaborare cu alte subdiviziuni interne și Direcția Medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor. În activitatea sa secția se conduce de prevederile actelor normative ale

Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, ce reglementează activitatea medicală și statutul profesiei de medic, farmacist, asistent medical sau altă categorie de personal medico-sanitar și alte acte normative la subiectul sănătății. În conformitate cu Ordinul MJ nr.478 din 15.12.2006, pct.3 condamnații deținuți în Penitenciarul nr. 4 – Cricova beneficiază în mod gratuit de asistență medicală și de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală conform prevederilor „Regulamentului cu privire la modul de asigurare a asistenței medicale persoanelor deținute în penitenciar". Asistența medicală gratuită în instituțiile penitenciare este asigurată în baza Protocoalelor Clinice Naționale, Ghidurile clinice și Standardele medicale, iar dacă starea deținutului necesită tratament specializat, acesta poate fi transferat în spitalele publice ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale. În acest sens de către Administrația Națională a Penitenciarelor sunt încheiate contracte cu instituțiile medico-sanitare publice, pentru a acoperi toate serviciile și tratamentele medicale disponibile pentru întreaga comunitate. În această ordine de idei se conclude faptul că deținutul Sîrbu ***** nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției.

20. Conform art. 473^2 Codul de procedură penală, *(1) Plîngerea împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află instituţia penitenciară în care se deţine condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat. (2) Plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie menţionate la alin.(1) trebuie să conţină datele privind perioada şi locul detenţiei, precum şi descrierea detaliată a condiţiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului, cu solicitarea de a obliga administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile materiale contestate. La plîngere pot fi anexate explicaţiile altor condamnaţi sau preveniţi, copiile plîngerilor anterioare, adresate administraţiei instituţiei penitenciare sau autorităţilor de supraveghere, şi răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plîngerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentinţa sau încheierea. (3) Condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei. (4) În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condiţiilor de detenţie este mai mică de 10 zile, în privinţa perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească. (5)* ***Plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului***

şi a libertăţilor fundamentale *sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie.*

21. Conform art. 473[4] Codul de procedură penală, *(1) La evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată dă apreciere atît probelor prezentate de părţi, cît şi rapoartelor instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu. (2) La evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată ţine cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului sau ale prevenitului, precum şi de perioada în care condamnatul sau prevenitul a fost deţinut în condiţiile contestate. (3) În urma constatării faptului că condamnatul sau prevenitul a fost deţinut în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, instanţa de judecată obligă administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile precare de detenţie, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăşi 15 zile, după expirarea căruia instituţia penitenciară informează instanţa de judecată despre executarea încheierii. (4) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculîndu-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. (5) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei băneşti în mărime de pînă la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente. (6) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), preveniţii sînt despăgubiţi în conformitate cu art. 385 alin.(5) şi (6) sau, după caz, aceştia pot înainta o acţiune civilă. (7) Reducerea pedepsei sau, după caz, încasarea despăgubirii în valoare bănească, prevăzute la alin.(4) şi (5), se efectuează indiferent de confirmarea sau neconfirmarea vinovăţiei organului care pune în executare sentinţa sau încheierea ori a persoanelor publice din cadrul acestui organ. (8) Dacă nu se constată încălcări ale prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în cadrul executării pedepsei sau al detenţiei preventive, instanţa de judecată dispune respingerea plângerii. (9) Încheierea adoptată în condiţiile prezentului articol este executorie imediat, însă poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părţi, în termen de 10 zile de la data pronunţării, prin intermediul instanţei de fond. În cazul încasării mijloacelor băneşti, încheierea instanţei de judecată se execută în condiţiile prevăzute de Codul de executare.*

22. În conformitate cu art.385 alin. (5) Codul de procedură penală, *în cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.*

23. După cum s-a stabilit supra, Sîrbu ***** a fost deținut în diferite perioade în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău în perioada 01.06.2022 – 18.08.2022 și în Penitenciarul

nr. 4 - Cricova în perioada: 18.08.2022 până în prezent. Prin urmare, Colegiul penal atestă că, prin plângerea din speță, condamnatul Sîrbu ***** a contestat perioadele de detenție în condiții inumane în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău și Penitenciarul nr. 4 – Cricova.

24. Astfel, este de menționat că, de către instanța de fond în partea motivantă a încheierii contestate reține că, Sîrbu ***** a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău în calitate de prevenit 35 de zile, și în calitate de condamnat 44 zile, iar în total 79 zile. Prin urmare, a fost redusă pedeapsa condamnatului Sîrbu *****, în calitate de prevenit cumulativ cu durata de 35 zile deținut în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău și anume cu 70 zile, și în calitate de condamnat pentru perioada de 44 zile deținut în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău și anume cu 8 zile, iar în total cu 78 zile. Totodată, instanța a stabilit în privința perioadei de 4 zile calculate în condițiile art. 473^4 alin. (4) Codul de procedură penală, cu titlu de despăgubire, s-a acordat condamnatului suma de bani în mărime de 200 (două sute) lei, şi anume o unitate convenţională pentru o zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie.

25. Cu titlu de principiu, Colegiul penal reține că, la adoptarea încheierii contestate prima instanță a omis erori cu privire la calcularea perioadei de timp în care Sîrbu ***** s-a aflat în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău *în calitate de prevenit*, conform art. 473^4 alin. (6) Codul de procedură penală.

26. În contextul dat, instanța de recurs remarcă, că instanța de fond neîntemeiat a concluzionat, în condițiile art.385 alin. (4) și (5) Codul de procedură penală să reducă pedeapsa lui Sîrbu ***** cu 70 zile *pentru perioada de 35 zile de deținere în condiții precare în Penitenciarul nr.13 – Chișinău în calitate de prevenit*, or calculul compensării în formula de ”o zi pentru două” presupune că, condamnatul o perioadă a fost în acele condiții precare, dar urmează a fi dedusă încă o perioadă similară (aceeași ca perioada în care s-a aflat în acele condiții).

27. Subsecvent, cu referire la termenul redus pentru perioada de timp în care Sîrbu *****, fiind deținut în calitate de condamnat în Penitenciarul nr. 13 – Chişinău, și anume 44 de zile, Colegiul penal constată că, de către instanța de judecată corect i-a fost redus termenul în baza art. 473^4 alin. (4) Codul de procedură penală, cu 8 (opt) zile, cu calcularea a 3 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

28. Astfel, Colegiul penal învederează că, judecătorul de instrucție corect a stabilit că, pentru perioada de 44 zile în care Sîrbu ***** s-a aflat în Penitenciarul nr. 13 – Chişinău, în calitate de condamnat, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității şi echității, este oportun şi rezonabil de a calcula 3 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție, astfel încât din termenul pedepsei definitive stabilite lui Sîrbu ***** prin sentința Judecătoriei Strășeni (sediul Central) din 05 iulie 2022, să se reducă cu 8 (opt) zile pentru perioada de detenție cu statut de condamnat în Penitenciarul nr. 13 – Chişinău, iar pentru perioada de 4 zile calculate în condițiile art. 473^4 alin. (4) Codul de procedură penală, cu titlu de despăgubire, s-a acordat condamnatului suma de bani în mărime de

200 (două sute) lei, şi anume o unitate convenţională pentru o zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie.

29. Or, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), în punctul 30 al Raportului din 13 decembrie 2018 către Guvernul Republicii Moldova, întocmit în cadrul vizitei care a avut loc în perioada 05 – 11 iunie 2018, în câteva dintre penitenciarele din țară, a subliniat că, în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău, în continuare persistă faptul că în multe celule condițiile materiale și igienice sunt deplorabile, acestea fiind ventilate insuficient și totodată fiind suprapopulate. Totodată, accesul la lumină naturală este limitat, în majoritatea celulelor din cauza ferestrelor de dimensiuni mici. Totodată, specialiștii din cadrul CPT au recomandat autorităților din Republica Moldova ca să-și mărească eforturile în sensul îmbunătățirii condițiilor de detenție curente în penitenciarul respectiv.

30. În aceeași ordine de idei, în ultimul raport al Consiliului pentru Prevenirea Torturii (pentru anul 2017), care este un mecanism național pentru prevenirea torturii din Republica Moldova, s-a constatat că majoritatea izolatoarelor disciplinare vizitate, inclusiv Penitenciarul nr. 13 – Chișinău, sunt într-o stare deplorabilă și ar putea fi calificate ca condiții inumane și degradante.

31. La acest aspect, instanța de judecată nu neglijează posibilitatea survenirii unor îmbunătățiri ale condițiilor de detenție în perioada ulterioară constatărilor efectuate de către aceste instituții, însă în lipsa unor probe ale administrației instituției penitenciare în care s-a aflat condamnatul, care ar fi răsturnat prezumția de încălcare a condițiilor invocate de către ultimul, duc la concluzia că alegațiile din cererea pendinte sunt justificate.

32. Întru susținerea acestui raționament, CEDO a explicat că, dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului. Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată (*cauza A. şi alții c. Regatului Unit, 12 februarie 2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98*).

33. La acest capitol, instanța de recurs relevă, că la examinarea unor asemenea plângeri, sarcina probațiunii îi revine autorității în custodia căruia se află sau s-a aflat persoana, însă chiar și așa „Alegațiile despre rele tratamente contrare art. 3 trebuie să fie bazate pe probe corespunzătoare”. Deși Curtea recunoaște că, proba de rele tratamente nu este ușor de a fi obținută, totuși alegațiile trebuie să fie justificate „dincolo de orice dubiu rezonabil” (*Cauza Alver c. Estoniei, 08 noiembrie 2005, § 49; Labita c. Italiei, 06 aprilie 2000, § 121*). Pentru a aprecia aceste probe, Curtea aplică, de obicei, standardul probațiunii „dincolo de orice dubiu rezonabil” (*cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, §161; cauza Boicenco c. Moldovei, 11 iulie 2006, §104; cauza Breabin c. Moldovei, 07 aprilie 2009, §49; cauza Gurgurov c. Moldovei, 16 iunie 2009, § 56).* O

astfel de probă derivă din coexistența unor concluzii suficient de întemeiate, clare și concordante sau din prezumții de fapt similare care nu pot fi puse la îndoială *(cauza Gorobeț c. Moldovei; 11 octombrie 2011, § 50).*

34. Prin urmare, Colegiu penal justifică concluzia instanța potrivit căreia, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău, pe perioada de 35 zile în calitate de prevenit și 44 zile în calitate de condamnat, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției şi a atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în instituției penitenciare enunțate.

35. Astfel, instanța de recurs concluzionează că, Sîrbu ***** s-a deținut, în calitate de condamnat și prevenit, pe perioadă de 79 zile, contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Totodată, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, Colegiul penal consideră necesar, oportun și rezonabil de a calcula termenul aflării lui Sîrbu ***** în calitate de prevenit, cu diminuarea pedepsei cu 2 (două) zile de reducere pentru fiecare zi de detenție, astfel încât termenul pedepsei definitive stabilite lui Sîrbu ***** prin sentința Judecătoriei Strășeni (sediul Central) din 05 iulie 2022, de 4 ani închisoare, urmează a fi redus cu 35 (treizeci și cinci) zile, în total impunându-se reducerea termenului pedepsei cu 43 (patruzeci și trei) de zile. Or, în privința reducerii termenului pedepsei în calitate de condamnat în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău pentru perioada de 44 de zile, judecătorul de instrucție corect a conchis asupra micșorării pedepsei cu 8 (opt) zile, calculând 2 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție, suplimentar cu acordarea despăgubirii de 200 (două sute) lei pentru 4 (patru) zile din perioada ce nu poate fi supusă reducerii.

36. Nu în ultimul rând, Colegiul penal consideră necesar de a preciza că, la data de 28 februarie 2019, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat mai multe decizii în cauzele *Baban si alţii c. Moldovei, Bulgacov si alţii c. Moldovei, Cobîlceanu si alţii c. Moldovei, Filat si alţii c. Moldovei, Condreanu si alţii c. Moldovei, Grigoras si alţii c. Moldovei şi Talambuţa si alţii c. Moldovei*, unde reclamanţii s-au plâns în faţa Curţii în baza art. 3 CEDO, invocând condiţiile materiale inadecvate de detenţie şi, în unele cereri, lipsa asistenței medicale corespunzătoare, precum şi lipsa unui remediu efectiv pentru realizarea drepturilor lor.

37. Astfel, făcând referire la decizia pronunțată anterior la data de 28 februarie 2019 în cauza *Draniceru c. Moldovei*, şi având în vedere noul remediu preventiv compensatoriu pentru condițiile inadecvate de detenție în baza Legii nr. 163 din 20 iulie 2017 (în vigoare din 01 ianuarie 2019) şi Legii nr. 272 pentru modificarea Codului de procedură penală, Curtea a considerat că, în principiu, acesta ar putea remedia în mod adecvat încălcările Convenţiei provocate de anumite condiţii precare de detenţie. Curtea a considerat că noul remediu instituit prin Legile nr. 163 şi n. 272 este adoptat, în principiu, în conformitate cu criteriile enunţate în cauza *Sisanov c. Moldovei*, şi că el ar putea fi considerat apriori efectiv pentru contestarea condițiilor inadecvate de detenție din

Republica Moldova, astfel încât Curtea a declarat respectivele cereri inadmisibile din cauza neepuizării remediului național în acest sens.

38. Analizând situația de fapt stabilită la soluționarea cererii înaintate în privința condamnatului și raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor și condițiilor în favoarea și în defavoarea admiterii acesteia, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, Colegiul penal consideră că, recursul declarat de Penitenciarul nr. 4 – Cricova urmează a fi admis, cu casarea parțială a încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 26 mai 2023 în partea stabilirii pedepsei condamnatului Sîrbu ***** pentru perioada de timp aflat în calitate de prevenit în Penitenciarul nr.13 – Chișinău.

39. În baza art. art. 448, 449 alin. (1) pct. 2) lit. b) Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău

D E C I D E :

Se admite recursul Penitenciarului nr. 4 - Cricova, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr.21ji-3429/2022 din 26 mai 2023, privind plângerea condamnatului Sîrbu ***** împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, casează parțial această încheiere și pronunță o nouă hotărâre în partea stabilirii pedepsei condamnatului Sîrbu ***** pentru perioada de timp aflat în calitate de prevenit în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău.

Se aplică în privința lui Sîrbu ***** *****, a.n. ***** prevederile art. 473^4 alin. (6) Codul de procedură penală, cu reducerea pedepsei cu 35 (treizeci și cinci) zile, pentru perioada de 35 (treizeci și cinci) zile în care s-a deținut în calitate de prevenit în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău.

În total pedeapsa închisorii stabilită condamnatului Sîrbu ***** *****, a.n. *****, prin sentința Judecătoriei Strășeni (sediul Central) din 05.07.2022, se reduce cu 43 (patruzeci și trei) zile.

În rest se menține încheierea fără modificări.

Decizia dată este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: Spoială Alexandru

Judecător Gîrbu Silvia

Judecător Băbălău Denis